

ROZSUDOK
V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Zuzany Ďurišovej a z členov JUDr. Evy Babiakovej, CSc. a JUDr. Aleny Adamcovej v právnej veci navrhovateľa: **O. L. T.**, 031 01 L. T. 160, IČO: X., zastúpená *Mgr. D. T.*, advokátom so sídlom Č. proti odporcovi **Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky**, Námestie Ľudovíta Štúra 1, 812 35 Bratislava, v konaní o návrhu na ochranu pred nezákonným zásahom odporcu, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky návrh navrhovateľa **z a m i e t a .**

Účastníkom náhradu trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a .**

O d ô v o d n e n i e :

Krajský úrad životného prostredia v Žiline, odbor starostlivosti o životné prostredie ako príslušný orgán štátnej vodnej správy a špeciálny stavebný úrad rozhodnutím číslo 2009/00624-13/K1z zo dňa 01. júla 2009 povolil podľa § 26 vodného zákona v súlade s § 66 stavebného zákona zriadenie objektov vodnej stavby „L. T. – 34 zrubových domov“ SO 01 Vodovod, SO 02 Splašková kanalizácia stavebníkovi D. R. D., S. R. podľa projektovej dokumentácie vypracovanej spoločnosťou R., S. L. M. v auguste 2008.

Proti uvedenému rozhodnutiu podal navrhovateľ včas odvolanie s návrhom na jeho zrušenie s odôvodnením, že napadnuté rozhodnutie povolilo nefunkčnú stavbu, nakoľko predpokladá napojenie na ČOV, ktorá v súčasnosti nie je povolená, navrhovateľ nemôže podpísať s investorom zmluvu o spolupráci pri rekonštrukcii ČOV, pretože by prekročila kapacitu podľa právoplatného územného rozhodnutia a navrhovateľ nepreberá zodpovednosť za skutočnosť, že zrubové domy budú postavené, ale nebude ich možné užívať.

Odvolanie navrhovateľa bolo doručené dňa 12. augusta 2009 Ministerstvu životného prostredia Slovenskej republiky, odboru štátnej správy v sektore vôd a rybárstva ako príslušnému odvolaciemu orgánu, ktoré po preskúmaní odvolania spolu so spisovým materiálom dospelo k záveru, že odvolanie bolo podané neoprávnenou osobou, preto o ňom nebolo možné rozhodovať v odvolacom konaní a odvolanie vybavilo listom - Oznámením výsledku preskúmania rozhodnutia na základe neprípustného odvolania zo dňa 09. septembra 2009. Uviedlo v ňom, že O. L. T. nie je účastníkom konania ani podľa § 59 ods. 1 stavebného zákona a nespĺňa ani zákonné požiadavky na priznanie postavenia účastníka konania podľa § 73 ods. 3 a 4 vodného zákona. O. L. T. nie je vlastníkom pozemkov alebo stavieb, vrátane susediacich pozemkov a stavieb, ktoré sú predmetom stavebného povolenia a mohli by byť stavebným povolením priamo dotknuté a svojím vyjadrením zo 06. apríla 2009 dostatočne deklarovala, že svoje požiadavky v konaní uplatňuje v súlade s jej postavením ako dotknutého orgánu z titulu vlastníctva technických zariadení, na ktoré sa vodná stavba pripája a toto jej právne postavenie nie je možné zameniť za postavenie účastníka konania. Podané odvolanie preto nemohlo vyvolať odkladný účinok vydaného rozhodnutia správneho orgánu, ktoré sa stalo právoplatným aj vykonateľným. Ministerstvo životného prostredia SR preskúmalo z úradnej povinnosti obsah celého spisu súvisiaceho s vydaným rozhodnutím so záverom, že právoplatné rozhodnutie je vydané v súlade s hmotnoprávnymi predpismi, keďže zistené nedostatky nevyhodnotil za tak závažné porušenia zákonov, ktoré by zakladali titul na začatie konania o preskúmanie rozhodnutia mimo odvolacieho konania za účelom jeho zrušenia alebo zmeny podľa § 65 a nasl. Správneho poriadku.

Navrhovateľ, ktorému bol list odporcu doručený dňa 11. septembra 2009, podal s odkazom na ustanovenie § 250v Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) proti

odporcovi návrh na ochranu proti nezákonnému zásahu orgánu štátnej správy. Má za to, že listom odporcu bol ukrátený na svojich právach a právom chránených záujmoch nezákonným zásahom, ktorý nie je rozhodnutím a bol zameraný priamo proti nemu, resp. bol proti nemu priamo vykonaný a tento zásah a jeho dôsledky naďalej trvajú. Uviedol, že vo veci vyčerpал všetky prípustné opravné prostriedky. Za nezákonný zásah považuje skutočnosť, že odporca mu v konaní o vydaní predmetného vodoprávneho povolenia nepriznal postavenie účastníka konania a v dôsledku toho jeho odvolanie vybavil listom. Navrhovateľ však má postavenie účastníka konania podľa § 59 ods. 1 písm. b/ aj c/ stavebného zákona, pretože je podielovým spoluvlastníkom pozemkov, na ktorých má byť stavba umiestnená (čo preukazuje pripojenými listami vlastníctva) a okrem toho je aj vlastníkom stavby parkoviska, ktoré s predmetnou stavbou bezprostredne susedí. Navyše jeho účastníctvo v stavebnom konaní vyplýva aj z ustanovenia § 73 ods. 4 vodného zákona, keďže ide o rozhodnutie, ktoré vo veľkom rozsahu ovplyvňuje vodné pomery v obci a týka sa veľkého počtu účastníkov konania (iba počet dotknutých spoluvlastníkov nehnuteľností je 634). Navrhovateľ je účastníkom konania aj podľa § 14 Správneho poriadku, keďže rozhodnutie správneho orgánu ovplyvňuje jeho právne postavenie, t.j. jeho práva, právom chránené záujmy alebo povinnosti sú rozhodnutím správneho orgánu priamo dotknuté. O nepriznaní postavenia účastníka konania musí správny orgán rozhodnúť rozhodnutím vydaným podľa § 46 Správneho poriadku, ktoré do dnešného dňa vo vzťahu k navrhovateľovi nebolo vydané a preto je stále účastníkom predmetného konania. Záver odporcu prezentovaný v liste z 09. septembra 2009 je nielen vydaný v rozpore so zákonom, ale porušuje aj základné práva navrhovateľa. Prostriedky na adekvátnu ochranu jednotlivca proti potenciálnej svojvôli štátneho orgánu sú stanovené a vyjadrené objektívnym právom. Podanie tohto návrhu je preto materiálnym vyjadrením čl. 142 Ústavy Slovenskej republiky. Navrhovateľ preto s odkazom na uvedené navrhuje, aby súd vydal rozsudok, ktorým odporcovi uloží v konaní vedenom pod č. 8257/2009-8.1 povinnosť spočívajúcu v zákaze pokračovať v porušovaní práva navrhovateľa na riadne prejednanie odvolania navrhovateľa zo dňa 17. júla 2009 č. 146/2009 – St podaného proti rozhodnutiu Krajského úradu životného prostredia v Žiline zo dňa 01. júla 2009 č. k. 2009/00624-13/Klz a zároveň prikáže odporcovi prejednať a rozhodnúť o uvedenom odvolaní v lehote 30 dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia. Zároveň si uplatnil náhradu trov konania, ktorá ku dňu podania návrhu na začatie konania predstavuje sumu 251,7 € z titulu trov právneho zastúpenia.

Odporca vo vyjadrení k návrhu navrhovateľa uviedol, že preskúmal odvolanie navrhovateľa, ktoré napadlo časť rozhodnutia Krajského úradu životného prostredia v Žiline č. 2009/00624-13/Kl z 01. júla 2009 vo veci povolenia objektu splaškovej kanalizácie a zo spisového materiálu zistil, že navrhovateľ vystupoval v troch postaveniach: 1. ako orgán územného plánovania vydal územné rozhodnutie č. ÚR a SP 2008/02829 Šu z 08. septembra 2008 (právoplatné 29. septembra 2008) na umiestnenie stavby, ku ktorému vydal aj záväzné stanovisko č. 116/2008-St z 30. apríla 2008, ktorým súhlasí s napojením umiestnenej stavby na obecný vodovod a na obecnú kanalizáciu podľa projektu, 2. ako účastník konania z hľadiska vlastníctva, spoluvlastníctva, alebo susediacich pozemkov a stavieb neuplatnil žiadne námietky alebo výhrady a 3. ako dotknutý orgán podľa § 140a ods. 1 písm. b/ a c/ stavebného zákona vydal súhlasné záväzné stanovisko, ktoré vo vodoprávnom konaní zmenil na súhlasné stanovisko s podmienkou rekonštrukcie ČOV, pričom listom č. 89/2009-St zo 06. apríla 2009 vysvetlil, že toto stanovisko vydal ako dotknutý orgán v rámci stavebného konania ako vlastník sietí a zariadení technického vybavenia územia, t.j. podľa § 140a ods. 1 písm. c/ stavebného zákona. Posúdením obsahu podaného odvolania dospel odporca k záveru, že ho navrhovateľ podal v postavení dotknutého orgánu ako vlastník verejnej kanalizácie a čistiarne odpadových vôd, ako to ustanovuje zákon o verejných vodovodoch a verejných kanalizáciách. Keďže Obec L. T. podala odvolanie na základe svojho záväzného stanoviska vydaného pre účely vodoprávneho konania podľa § 140b stavebného zákona ako dotknutý orgán, odporca odvolanie vyhodnotil ako podané neoprávnenou osobou, ktoré nespôsobuje účinky spojené so začatím konania odvolacieho orgánu. Správny orgán oznámi neprijatie takéhoto odvolania iba neformálnym spôsobom a rozhodnutie o tom nevydáva. Postavenie navrhovateľa ako vlastníka verejnej kanalizácie nemožno účelovo a navyše dodatočne zamieňať za postavenie účastníka z dôvodu jeho spoluvlastníctva k susediacim pozemkom a stavbám podľa § 59 písm. b/ stavebného zákona, nakoľko týchto práv sa rozhodnutie v žiadnom smere nedotklo. Nesúhlasí ani s názorom navrhovateľa o jeho statuse ako účastníka konania podľa § 73 ods. 4 vodného zákona, pretože pri povoľovaní splaškovej kanalizácie zaústenej cez verejnú kanalizáciu do ČOV sa v žiadnom prípade nejedná o ovplyvňovanie vodných pomerov v obci. Oznámenie výsledku preskúmania rozhodnutia o tom, že odporca nezistil dôvody na jeho zrušenie mimo odvolacieho konania podľa § 65 správneho poriadku, má charakter dozorového prostriedku, vybavilo sa rovnako neformálnym spôsobom, ako neprijatie odvolania a nepodlieha preskúmaniu súdom v správnom súdnictve, čo platí aj pre rozhodnutie o povoleniach na vodné stavby (§ 248 písm. d/ OSP v spojení

s § 73 ods. 17 písm. b/ a § 26 vodného zákona). Odporca má za to, že právoplatné rozhodnutie Krajského úradu životného prostredia v Žiline č. 2009/00624-13/Kl z 01. júla 2009 vrátane preskúmania jeho zákonnosti odporcom nie je predmetom preskúmania súdmi. Návrh teda smeruje proti rozhodnutiu, ktoré nemôže byť predmetom preskúmania súdom, pričom postupom odporcu neboli dotknuté práva a slobody navrhovateľa. Navyše navrhovateľ sa dovoľáva ochrany pred nezákonným zásahom orgánu verejnej správy podľa § 250v OSP, kde predpokladom konania je, aby orgán verejnej správy vykonal proti fyzickej alebo právnickej osobe neoprávnený zásah, ktorý nie je založený na rozhodnutí tohto orgánu, ale spočíva vo faktickej činnosti proti takejto osobe. Odporca pri posúdení odvolania z hľadiska, či zakladá titul na odvolacie konanie alebo na použitie mimoriadneho opravného prostriedku, postupoval podľa správneho poriadku a nevykonal žiaden faktický zásah proti navrhovateľovi. Za neoprávnený zásah nemožno považovať vyhodnotenie podaného odvolania ako podaného nie účastníkom, ale dotknutým organom, ani výsledok preskúmania s ponechaním napadnutého rozhodnutia v platnosti.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd vecne príslušný na konanie o návrhu navrhovateľa pred nezákonným zásahom orgánu verejnej správy podľa § 250v a nasl. OSP, podľa § 250v ods. 8 v spojení s § 250g ods. 1 OSP prejednal vec na pojednávaní dňa 20. mája 2010 a dospel k záveru, že navrhovateľom podaný návrh je neprípustný.

Základnou úlohou súdu aplikujúceho ustanovenie § 250v ods. 1 OSP, ktorý koná v správnom súdnictve o návrhu smerujúcom proti tvrdenému zásahu orgánu verejnej správy je preveriť, či sa navrhovateľ skutočne prostredníctvom svojho návrhu domáha súdnej ochrany proti nezákonnej aktivite verejnej správy (materiálna stránka verejnej správy) a či navrhovateľom označená verejná správa skutočne takúto aktivitu vykonala (formálna stránka verejnej správy).

Podľa § 250v ods. 1 OSP, fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá tvrdí, že bola ukrátená na svojich právach a právom chránených záujmoch nezákonným zásahom orgánu verejnej správy, ktorý nie je rozhodnutím, a tento zásah bol zameraný priamo proti nej alebo v jeho dôsledku bol proti nej priamo vykonaný, môže sa pred súdom domáhať ochrany proti zásahu, ak taký zásah alebo jeho dôsledky trvajú alebo hrozí jeho opakovanie.

Podľa § 250v ods. 3 OSP, návrh nie je prípustný, ak navrhovateľ nevyčerpal prostriedky, ktorých použitie umožňuje osobitný predpis, alebo ak sa navrhovateľ domáha len určenia, že zásah bol alebo je nezákonný. Návrh musí byť podaný do 30 dní odo dňa, keď sa osoba dotknutá zásahom o ňom dozvedela, najneskôr však do jedného roka odo dňa, keď k nemu došlo.

Zmyslom tejto právnej úpravy je posilnenie ochrany fyzických a právnických osôb pred takými zásahmi, ktoré nie sú založené na konkrétnom rozhodnutí orgánu verejnej správy, ale spočívajú vo faktickej činnosti proti nej a vyžadujú súdnu pomoc vo forme nápravy tohto pre navrhovateľa spoločensky neúnosného stavu. Citované ustanovenie § 250v ods. 3 OSP upravuje podmienky prípustnosti návrhu na ochranu pred nezákonným zásahom orgánu verejnej správy. Ide o kumulatívne stanovené podmienky prípustnosti návrhu, ktorými je jednak vyčerpanie dostupných opravných prostriedkov podaných s cieľom nápravy dôsledkov nezákonného zásahu a jednak podanie návrhu v určenej subjektívnej a objektívnej lehote. Za právne prostriedky, ktorých použitie umožňuje osobitný predpis, považuje judikatúra Najvyššieho súdu SR ako aj judikatúra Ústavného súdu SR predovšetkým inštitút sťažnosti podľa zákona č. 9/2010 Z. z. (predtým zákona č. 152/1998 Z. z.).

V konaní nebolo sporné, potvrdil to aj zástupca navrhovateľa na nariadenom pojednávaní, že navrhovateľ nepožiadala osobitným podaním správny orgán o priznanie postavenia účastníka správneho konania, ani po doručení Oznámenia výsledku preskúmania rozhodnutia na základe neprípustného odvolania z 09. septembra 2009 nepodal sťažnosť voči nepriznaniu postavenia účastníka konania, čo odôvodňoval skutočnosťou, že to nepovažoval za potrebné a zároveň sa domnieval, že mu to neumožňovala zákonná lehota na podanie návrhu na súd. Podľa ustálenej judikatúry však ustanovenie § 250v ods. 3 druhá veta OSP je nevyhnutné vykladať tak, že o existencii zásahu sa dotknutá osoba najskôr dozvedela až dorúčením oznámenia o vybavení sťažnosti.

Nezastupiteľná úloha sťažnosti spočíva najmä v tom, že nielen navrhovateľ, ale aj samotný orgán verejnej správy sa musí pred súdnym konaním dozvedieť o existencii situácie, ktorú navrhovateľ podľa svojho najlepšieho svedomia a vedomia klasifikuje ako nezákonný zásah, a to preto, aby bol nielen informovaný o dôvodoch, ktoré vedú navrhovateľa

k hodnoteniu tejto situácie ako nezákonného zásahu, ale najmä aby sa mohol k týmto dôvodom nielen vyjadriť, ale pokiaľ sa s nimi stotožní, mohol aj tento nezákonný zásah bez súdnej pomoci v medziach svojej právomoci rýchlo a účinne odstrániť. V danom prípade súdna pomoc poskytovaná v zmysle čl. 46 ods. 1 a 2 Ústavy SR, ako aj podľa § 250v ods. 1 OSP má subsidiárny charakter a je možné sa jej domáhať iba v prípade aktívneho vyčerpania opravných prostriedkov.

Preto, aj keď sa najvyšší súd stotožnil so záverom navrhovateľa, že namietaný list odporcu nemal charakter rozhodnutia (čo napokon potvrdzuje aj vyjadrenie odporcu k podanému návrhu), a takýto úkon by bolo možné považovať za nezákonný zásah v zmysle citovaného ustanovenia § 250v ods. 1 OSP, práve z dôvodu nevyčerpania prostriedkov nápravy ako zákonnej podmienky prípustnosti podaného návrhu, musel návrh podľa § 250v ods. 4 OSP zamietnuť ako neprípustný, a to bez toho, aby posudzoval jeho dôvodnosť.

O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 224 ods.2 a § 142 ods. 1 OSP v spojení s § 250v ods. 5 OSP tak, že účastníkom ich náhradu nepriznal, pretože navrhovateľ v odvolacom konaní nebol neúspešný a odporcovi nevznikol zákonný nárok na ich náhradu.

Poučenie: Proti tomuto rozsudku **n i e** je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 10. júna 2010

JUDr. Zuzana Ďurišová, v. r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia :

Dagmar Bartalská